



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

4 בדצמבר 2017

1176

ט"ז בכסלו התשע"ח

עמוד

חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 20) (מינוי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה),

התשע"ח-2017 164

חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 20) (מינוי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה), התשע"ח-2017

1. בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 12 הוספת סעיף 12א1 יבוא:

- "יועצים משפטיים 12א. (א) השר הממונה על משרד המנוי בתוספת ראשונה א' (בסעיף זה – השר), ימנה, לפי הצעת ועדת איתור כאמור בסעיף קטן (ג) ובהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, יועץ משפטי שיעמוד בראש הלשכה המשפטית של אותו משרד (בסעיף זה – יועץ משפטי); על מינויו של יועץ משפטי לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19.
- (ב) יועץ משפטי ימונה לתקופת כהונה אחת של שבע שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

העובדים בשירות המדינה (ועומדים בתנאי הכשירות והניסיון), וככל שלא נבחר מועמד בשלב זה, מפורסם מכרז פומבי. במסגרת תהליך זה, אין לשר הממונה על המשרד הממשלתי כל נגיעה לתהליך המינוי או השפעה עליו, וזאת למרות ממשקי העבודה המרובים והמשמעותיים שיש לשר עם היועץ המשפטי למשרד.

מוצע אם כן לשנות את הליך הבחירה והמינוי למשרת היועץ המשפטי למשרד, להליך שיאפשר מעורבות רבה יותר של השר במינוי. ההליך המוצע אינו שונה מהליך הבחירה המקצועי המתקיים לגבי בעלי תפקידים מקצועיים בכירים אחרים במשרדי הממשלה, שאף הם מאותרים באמצעות ועדת איתור, ומינוים מאושר בידי הממשלה או השרים.

לשם כך מוצע לקבוע, בסעיף 12א לחוק כנוסחו המוצע, הוראות בדבר דרך המינוי של יועץ משפטי למשרד ממשלתי, כמפורט להלן.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי השר הממונה על המשרד ימנה את היועץ המשפטי למשרד, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, לאחר שהתקיים הליך של איתור בידי ועדה שתפקידה לבחון את התאמתם של המועמדים למשרה ולהציע לשר את המועמד המתאים ביותר. בהתאם לכך מוצע כי סעיף 19 לחוק, הקובע את חובת המכרז, לא יחול על איוש משרות היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה. על פי המוצע, יחול מנגנון האיוש החדש רק על משרדי הממשלה שיפורטו בתוספת ראשונה א' לחוק כנוסחה המוצע.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקצוב את כהונתו של היועץ המשפטי למשרד ממשלתי לתקופת כהונה אחת של שבע שנים. התקופה המוצעת תואמת את התקופה החלה כיום לעניין כהונתם של יועצים משפטיים למשרדים (מכוח החלטת ממשלה מס' 4528 מיום ד' באדר התשס"ט¹) במרס

הצעת חוק זו נועדה לשנות את אופן הבחירה של היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה, מבחירה באמצעות מכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן – החוק), לבחירה בידי השר הממונה על המשרד הממשלתי, על פי הצעה של ועדת איתור. כמו כן מוצעות הוראות משלימות, בדומה להוראות הקיימות בדין לעניין מינוים של בעלי תפקידים בכירים אחרים בשירות המדינה. בדרך זו, תותאם דרך הבחירה של היועץ המשפטי למשרד ממשלתי למעמדו המיוחד.

תפקיד היועץ המשפטי למשרד ממשלתי הוא להעניק ייעוץ משפטי לגורמים שונים במשרד לגבי ההיבטים המשפטיים של פעולתם. במסגרת זו, על היועץ המשפטי לסייע ולהעמיד לרשות המשרד את הכלים המשפטיים הדרושים ליישום מדיניות המשרד.

ברוח הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו – ועדה שמינה בשנת 1997 שר המשפטים דאז, צחי הנגבי, ושראשה עמד נשיא בית המשפט העליון בדימוס מאיר שמגר – נכתב כי הייעוץ המשפטי לגורמי הממשל, המהווה אחד משני תפקידיו המרכזיים של היועץ המשפטי לממשלה (לצד סמכותו כראש התביעה הפלילית), מתבצע גם על ידי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה (ראו סעיף 18(ב) לדוח האמור).

במילוי תפקידו, על היועץ המשפטי למשרד הממשלתי להפעיל שיקול דעת עצמאי. במסגרת תפקידו, עליו לבחון ולאתר את הנתיבים המשפטיים הקיימים לשם יישום מדיניותו של השר, תוך הקפדה על שמירה על שלטון החוק, וזאת במנותק מעמדותיו האישיות לגבי אותה מדיניות.

כיום, נבחרים היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה בהליך של מכרז, בהתאם לסעיף 19 לחוק. תחילה, מפורסם מכרז בין-משרדי שאליו יכולים להגיש מועמדות משפטנים

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86; התשע"ז, עמ' 42.

(ג) ועדת איתור שהרכבה כמפורט להלן, תציע לשר מועמד למשרת היועץ המשפטי לאחר שבחנה את התאמתם של המועמדים למשרה:

(1) המנהל הכללי של המשרד שבו מוצעת המשרה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) היועץ המשפטי לממשלה או נציגו;

(3) נציב שירות המדינה או נציגו;

(4) נציג ציבור שימנה יושב ראש ועדת האיתור;

(5) איש אקדמיה בעל מומחיות בתחום המשפט שימנה יושב ראש ועדת האיתור, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

(ד) בבואה לגבש את הצעתה לשר בדבר המועמד המתאים ביותר למשרת היועץ המשפטי, תיתן ועדת האיתור עדיפות למועמד שהוא עובד המדינה.

הוספת תוספת ראשונה א'

2. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת ראשונה א'

(סעיף 12א)

1. משרד ראש הממשלה
2. משרד האוצר
3. משרד הביטחון
4. המשרד לביטחון הפנים
5. משרד הבינוי והשיכון
6. משרד הבריאות
7. המשרד להגנת הסביבה

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלה, תכלול ועדת האיתור את המנהל הכללי של המשרד הממשלתי שמבקש לאיש את המשרה, שישימש יושב ראש הוועדה, היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, נציב שירות המדינה או נציגו, נציג ציבור שימנה יושב ראש הוועדה וכן איש אקדמיה בעל מומחיות בתחום המשפט שימנה יושב ראש הוועדה, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף קטן (ד) מנחה את ועדת האיתור, בבואה להציע לשר מועמד לאיש משרת היועץ המשפטי למשרדו, להעניק עדיפות למועמדים שהם עובדי המדינה. זאת, נוכח החשיבות שיש לניסיון בשירות המדינה ולהיכרות עם המשפט הציבורי והמינהלי בהקשר של עבודת הממשלה לצורך כהונה כיועץ משפטי של משרד ממשלתי, וכן נוכח החשיבות שבקיום אופק קידום לעובדים בשירות המדינה.

בדבר המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת מערך הייעוץ המשפטי למשרדי הממשלה). המדובר בתקופת כהונה אחת ממושכת, כפי שקבוע גם ביחס למשרות אחרות שבהן נדרשת מקצועיות רבה ולצידה עצמאות של שיקול הדעת.

בסעיף קטן (ג) המוצע, מפורט הרכב ועדת האיתור שעל פי המוצע תציע לשר, לאחר בחינת התאמתם של מועמדים שונים למשרה, את המועמד המתאים ביותר לתפקיד היועץ המשפטי למשרד. מדובר בוועדת איתור שתוקם ותתכנס אד הוק, לצורך בחינת מועמדים לקראת איש משרת היועץ המשפטי של משרד ממשלתי הממשלה. ועדת האיתור תכלול חמישה חברים, בדומה לוועדות איתור שמוקמות לצורך איש תפקידים בכירים אחרים (דוגמת פרקליט המדינה והמשנים ליועץ המשפטי לממשלה). כמו כן, וגם זאת בדומה לוועדות איתור הפועלות מכוח החלטות

8. משרד החוץ
9. משרד החינוך
10. משרד החקלאות ופיתוח הכפר
11. משרד הכלכלה והתעשייה
12. משרד המשפטים
13. משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים
14. משרד העלייה והקליטה
15. משרד הפנים
16. המשרד לשוויון חברתי
17. המשרד לשירותי דת
18. משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
19. משרד התיירות
20. משרד התקשורת
21. משרד התרבות והספורט
22. משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים"

ד ב ר י ה ס ב ר

היועץ המשפטי – אשר כפוף למנהל הכללי של המשרד
 בהיבט המינהלי וכפוף ליועץ המשפטי לממשלה בהיבט
 המקצועי:

יובה, כי אין בהסדר המוצע בהצעת חוק זו כדי
 לפגוע בדרך כלשהי בסמכויותיו של היועץ המשפטי
 למשרד הממשלתי או בעצמאות שיקול הדעת המקצועי
 שלו, וכמו כן הוא אינו בא לשנות את מבנה הכפיפות של